

Centrum voor genderdysforie

Feminiserende gelaatschirurgie (informatie rond de operatie)

Vorbereiding op de operatie

Voordat u de operatie ondergaat kan het handig zijn om alvast een aantal dingen te regelen. In het geval van gelaatschirurgie is dat het volgende:

Vloeibaar voedsel na een operatie via de mond

Wordt u geopereerd aan of via uw mond? Houd er dan rekening mee dat u in de eerste dagen na de operatie geen hard voedsel kunt nuttigen. Zorg daarom voor voldoende vloeibaar voedsel in huis (zoals pap, havermout, drinkontbijt, soep).

Extra (huishoud-)hulp

Tijdens de herstelperiode van uw operatie bent u mogelijk nog niet in staat om alle huishoudelijk taken zelfstandig uit te voeren (zoals boodschappen, stofzuigen, schoonmaken). Eventueel kunt u daarom voor de operatie iemand vragen als extra hulp voor in huis.

Opname in het ziekenhuis

U wordt op de dag van de ingreep opgenomen op de verpleegafdeling Mond-, kaak- en aangezichtschirurgie van Amsterdam UMC, locatie VUmc of op een andere locatie aangesloten bij Amsterdam UMC.

Dag van de opname en operatie

- U wordt op de dag van de operatie opgenomen.
- U mag de avond voor de operatie na 24.00 uur niets meer eten of drinken, tenzij u andere instructies heeft gekregen.
- Voor de operatie wordt u gezien door de verpleegkundige, de anesthesist en (kort voor de operatie) de MKA-chirurg
- De verpleegkundige informeert u wanneer u naar de operatiekamer mag. U krijgt een OK-muts en -jas aan. Onder deze OK-jas mag u ondergoed of sokken aanhouden. Sieraden, piercings en gebitsprothesen/gebitsplaatjes moet u uitdoen.
- U wordt onder narcose behandeld, maar u krijgt een plaatselijke verdoving.
- Na de operatie komt de MKA-chirurg in de loop van de dag langs.
- Na de operatie krijgt u pijnstilling. Zo nodig krijgt u ook een recept voor pijnstilling mee naar huis bij uw ontslag.
- Als er geen complicaties zijn, mag u na de operatie naar huis. Als het nodig is, kunt u nog een nacht blijven.

Ontslag, thuis en nazorg

Na de behandeling moet u onderstaande adviezen nauwkeurig opvolgen om een voorspoedig herstel te bevorderen.

Eten en drinken, roken en alcohol.

- Drink de eerste 24 uur na de ingreep geen zeer warme of zeer koude dranken
- Heeft u een operatie via de mond ondergaan? Eet de eerste dagen na een ingreep zoveel mogelijk vloeibaar voedsel.
- Liever niet roken en liever geen alcohol drinken: dat is slecht voor de wondgenezing.

Mondhygiëne na een operatie via de mond

Een wond in de mond geneest het beste als het bloed goed kan stollen. Daarom mag u de eerste dag na de ingreep de mond niet spoelen. Vanaf de eerste dag na de ingreep kunt u wel de tanden en kiezen met een zachte tandenborstel met tandpasta poetsen (handmatig). Wees daarbij voorzichtig met de wond(en) en hechtingen.

Hygiëne na gelaatschirurgie

U kunt na de ingreep wel douchen; een bad wordt echter afgeraden. Wonden kunnen beter de eerste vijf dagen droog blijven. Haar wassen kan 5 dagen na de operatie met een milde shampoo en milde haarconditioner. Tot die tijd kunt u het alleen borstelen met een zachte borstel. Na een operatie kan sprake zijn van enige haaruitval, maar dat groeit weer terug.

Napijn en pijnstilling

Pijn na de behandeling is normaal. Dat kan wel een week duren. U kunt de pijn bestrijden met paracetamol; u mag 4 keer per dag 2 tabletten van 500 mg innemen. Direct na de behandeling kan de arts besluiten u een sterkere pijnstiller (bijv. diclofenac) voor te schrijven. Diclofenac en paracetamol kunnen gezamenlijk ingenomen worden. Als deze medicatie voor u niet goed werkt of als u allergisch bent voor een van de bestanddelen, wordt een andere pijnmedicatie voorgeschreven. Overleg dit met uw specialist.

De plaatselijke verdoving en pijnstilling is meestal na twee tot vier uur uitgewerkt. U neemt de volgende dosis voordat de vorige is uitgewerkt, zoals beschreven staat in het gebruikadvies/het recept.

Andere medicatie

Om de kans op een infectie te verkleinen, wordt na een (uitgebreide) operatie van het aangezicht vaak antibiotica voorgeschreven. Soms worden ook huidzalven, oogdruppels en mondspoeling voorgeschreven. Als u allergisch blijkt te zijn voor een van deze middelen, meldt u dat dan bij uw specialist, apotheek en huisarts.

Zwelling

Zwellingen en blauw-gele verkleuringen zijn normaal. De zwelling neemt na ongeveer een week af, maar het kan lang duren voordat de zwelling helemaal is verdwenen. Door de zwelling kan de mond minder ver open en dat kan het eten en praten bemoeilijken. Als de zwelling na de derde dag toeneemt, neem dan contact op met de afdeling.

Gevoel

Het kan voorkomen dat bepaalde delen van het geopereerde gebied verdoofd of anders aanvoelen na de operatie. Over het algemeen herstelt dit binnen enkele dagen tot maanden. Als na enkele dagen het gevoel verder afneemt, neem dan contact op met uw specialist. Het kan wel een jaar duren voordat uw gezicht weer 'eigen' voelt.

Nabloeding

Gedurende de eerste dagen na een operatie via de mond of een voorhoofdsplastiek kunt u wat bloed en bloedstolsels verliezen via uw neus en mond. Ook kan daardoor het speeksel rood kleuren; dat lijkt op een nabloeding, maar dat is het zelden. Het stopt vanzelf.

Is er toch sprake van een nabloeding via een zichtbare wond en stopt het niet nadat u erop drukt met gaas, neem dan contact op.

Niet blazen of snuiten

Bij operaties van de bovenkaak, jukbenen en voorhoofd worden de kaakholttes geopend. Om die wonden te laten helen, moet u de eerste drie weken na de operatie niet (hard) blazen, snuiten of zuigen. Moet u niezen, houd dan uw mond open.

Hechtingen

Hechtingen in de mond (en ook sommige huidhechtingen) lossen vanzelf op, maar het kan soms wel vier weken duren. Niet-oplosbare hechtingen (en soms ook oplosbare hechtingen) moeten na 7 tot 14 dagen verwijderd worden. Dat gebeurt door uw specialist of uw huisarts.

Verband, pleisters en spalken verwijderen

Hoofdverbanden, kinpleisters en hechtpleisters moeten zo mogelijk 5 dagen blijven zitten. Daarna kunt u ze zelf verwijderen. Dat verwijderen gaat makkelijker door de pleister nat te maken, bijv. onder de douche. Heeft u een neuscorrectie gehad en zijn er spalken in/op de neus aangebracht? Die worden na 7 tot 10 dagen door de specialist verwijderd.

Mobiliseren

Na een gelaatsoperatie moet u niet te veel op bed gaan liggen. Lichte lichamelijke activiteiten zijn mogelijk, al moet u de eerste dagen na de operatie niet te veel te bukken of te zwaar te tillen. Afhankelijk van uw conditie kunt u na 2 tot 4 weken eventueel weer starten met sporten.

Alarmsignalen

Bij een aantal signalen is het belangrijk om aan de bel te trekken. Ervaart u één of meerdere van de onderstaande klachten? Neem dan contact op met de genderpoli of poli MKA tijdens kantooruren. Na kantooruren kunt u vragen naar de dienstdoende MKA-chirurg.

- Na een week is de zwelling nog niet afgenomen of zelfs toegenomen
- U gaat steeds moeilijker slikken en/of praten
- U heeft koorts (boven de 38 graden).

Contact

Als u aanhoudende pijnklachten heeft of andere dringende zaken wilt bespreken, kunt u gedurende kantooruren de polikliniek bellen.

Kennis en zorgcentrum genderdysforie

Genderpolikliniek
Receptie N, 1ste verdieping
Amsterdam UMC, locatie VUmc
De Boelelaan 1118
1081 HZ Amsterdam
Telefoon: **020-44405254**
e-mail: genderteam-poli@vumc.nl

Polikliniek Mond-, kaak en aangezichtschirurgie

Receptie T, 2de verdieping
Amsterdam UMC, locatie VUmc
De Boelelaan 1118
1081 HZ Amsterdam
Telefoon: **020-4441003**

e-mail: mka.balie@vumc.nl

In geval van **spoed** kunt u na 16.45 uur en in het weekend bellen met Amsterdam UMC, locatie VUmc op **020-444 4444** en vragen naar de dienstdoende MKA-chirurg

Tot slot

Als zorgverleners hechten wij grote waarde aan goede zorg. Mocht u toch klachten hebben, laat dat dan weten aan uw behandelend arts of een van uw andere betrokken zorgverleners. Zo'n gesprek kan zeer verhelderend werken. Bovendien is het belangrijk te weten dat u een probleem heeft. U kunt dan samen zoeken naar een oplossing.